



Ronde Vluchtelingen en mensenrechten

De antwoorden

VLUCHTELINGEN EN MENSENRECHTEN

Vraag 1) Hoeveel mensen zijn er wereldwijd op de vlucht?

- a. 25 miljoen
- b. 70 miljoen**
- c. 100 miljoen

In 2018 waren er 70 miljoen mensen die huis en haard hebben achtergelaten, het grootste aantal sinds de Tweede Wereldoorlog. Meer dan 40 miljoen van deze mensen zijn ontheemd in eigen land. Circa 30 miljoen zijn op zoek naar veiligheid de grens over gevlucht. Daarvan wordt 85% in buurlanden opgevangen.

Vraag 2) Welk land vangt wereldwijd de meeste vluchtelingen op?

- a. Duitsland
- b. Uganda
- c. Turkije**

Turkije vangt 3,7 miljoen asielzoekers op, vooral Syriërs maar ook Afghanen en Irakezen. In Uganda zijn circa 1,2 miljoen vluchtelingen, met name Zuid-Sudanezen en Congolezen en kleinere groepen uit andere Afrikaanse landen. Duitsland vangt ongeveer 1 miljoen asielzoekers op. Overigens was Pakistan tot enkele jaren geleden kampioen vluchtelingenopvang met 1,5 miljoen Afghanen. Op dit moment staat Pakistan op de tweede plaats met 1,4 miljoen vluchtelingen.

Vraag 3) Waar komen de meeste vluchtelingen wereldwijd vandaan?

- a. Syrië**
- b. Venezuela
- c. Zuid-Sudan

Meer dan twee derde van alle vluchtelingen wereldwijd is afkomstig uit slechts 5 landen - Syrië: 6,7 miljoen, Afghanistan: 2,7 miljoen, Zuid-Sudan: 2,3 miljoen, Myanmar: 1,1 miljoen, Somalië: 0,9 miljoen. Maar ook het aantal vluchtelingen en asielzoekers uit Venezuela groeit enorm. Lang niet alle Venezolanen staan als vluchteling geregistreerd, daarom staan ze niet in bovengenoemd lijstje. Maar aan het einde van 2018 verbleven ongeveer 3,4 miljoen Venezolanen buiten hun eigen land.

4) Waar komen de vluchtelingen in Nederland vandaan? Welke landen staan in de top 5?

- a. Syrië, Marokko en Afghanistan
- b. Syrië, Iran en Eritrea**
- c. Syrië, Eritrea en Afghanistan

In 2018 werden de meeste eerste asielaanvragen in Nederland door Syriërs ingediend. Op de tweede plaats volgen de Iraniërs. Op een gezamenlijke derde plaats staan de Turken, de Eritreeërs en de Algerijnen.

In Syrië woedt al jaren oorlog. In Iran vinden ernstige mensenrechtenschendingen plaats, zoals verdwijningen en martelingen. Onder de slachtoffers zijn leden van de politieke oppositie, journalisten, LHBTI-ers en vrouwen- en mensenrechtenactivisten. Het regime in Eritrea is een van de meest repressieve ter wereld. Mensen die hun mening

uiten krijgen lange celstraffen, er wordt gemarteld bij de vleet en dwangarbeid komt veel voor. En de dienstplicht voor jonge mannen én vrouwen komt neer op jarenlange slavernij en uitbuiting. Veel Eritreeërs vluchten om aan deze hel te ontsnappen.

Vraag 5) Een belangrijk onderdeel van het VN-Vluchtelingenverdrag is het principe van non-refoulement. Wat betekent dat?

- a. Vluchtelingen moeten beschermd worden tegen marteling.
- b. Vluchtelingen mogen niet worden teruggestuurd naar een land waar vervolging dreigt.**
- c. Zelfs als landen het verdrag niet hebben ondertekend moeten ze minimale bescherming bieden aan vluchtelingen.

Refoulement is de term voor het terugzenden van vluchtelingen naar hun land van herkomst terwijl zij daar vervolging te vrezen hebben. Refoulement is verboden volgens het internationaal Vluchtelingenverdrag (art. 33) en andere internationale verdragen. Non-refoulement wordt inmiddels beschouwd als gewoonterecht: zelfs landen die de verdragen niet hebben ondertekend, moeten zich eraan houden.

Vraag 6) Welke bewering klopt niet? Volgens het Vluchtelingenverdrag is een vluchteling iemand die:

- a. Bang is voor vervolging op grond van politieke overtuiging.
- b. Bang is voor vervolging op grond van ras.
- c. Om economische redenen heeft besloten om in een ander land te gaan wonen.**

Volgens het Vluchtelingenverdrag zijn vluchtelingen mensen met gegronde vrees voor vervolging om redenen van ras, godsdienst, nationaliteit, het behoren tot een sociale groep of politieke overtuiging. Mensen die om economische redenen hebben besloten om in een ander land te gaan wonen, hebben niet dezelfde rechten als vluchtelingen, zoals vastgelegd in het Vluchtelingenverdrag. In het vluchtelingendebat worden de termen vluchteling en migrant echter regelmatig door elkaar heen gebruikt, wat de discussie vertroebelt.

Vraag 7) Mogen kinderen van asielzoekers in Nederland onderwijs volgen?

- a. Ja**
- b. Ja, maar alleen als ze een op basisoniveau Nederlands spreken
- c. Nee

Alle kinderen in Nederland hebben recht op onderwijs. Ook kinderen van asielzoekers gaan zo snel mogelijk naar school. In ieder geval binnen 3 maanden nadat ze in Nederland zijn aangekomen. Ieder asielzoekerscentrum is gekoppeld aan een basisschool. Maar ouders mogen ook zelf een school kiezen voor hun kind. Kinderen tussen 12 en 18 jaar gaan na aankomst in Nederland eerst naar de internationale schakelklas. Deze is onderdeel van een reguliere school. Spreken ze voldoende Nederlands? En beheersen ze ook de andere vakken op een niveau dat voldoende is om door te stromen? Dan gaan ze verder in het voortgezet onderwijs, het mbo of het hoger onderwijs.

Vraag 8) 'Als het zo doorgaat, komt er elk jaar een stad zo groot als Utrecht aan vluchtelingen ons land binnen.' Dat zei VVD-fractievoorzitter Halbe Zijlstra in oktober 2015 tijdens een Kamerdebat. Utrecht heeft zo'n 300.000 inwoners. Hoeveel asielzoekers kwamen er in 2018 naar Nederland?

a. Ruim 20 duizend

b. Ruim 40 duizend

c. Zo'n 100 duizend

2018 vroegen 20.465 mensen voor het eerst asiel aan in Nederland. Dat zijn er dus lang geen 300.000. Hoeveel van hen uiteindelijk een verblijfsvergunning zullen krijgen, is nog niet bekend. In 2018 werd er over 10.285 asielverzoeken een beslissing genomen. In 3.620 gevallen was die beslissing positief. De rest is nog in behandeling.

De afgelopen jaren kreeg gemiddeld de helft een verblijfsvergunning. Het percentage dat uiteindelijk een (tijdelijke) verblijfsvergunning krijgt is uiteraard sterk afhankelijk van het herkomstland van asielzoekers. In 2014 kreeg bijvoorbeeld 91 procent van de Syrische asielzoekers een verblijfsvergunning, waardoor het gemiddelde relatief hoog was.

Vraag 9) De EU werkt samen met Libië om ervoor te zorgen dat vluchtelingen Europa niet kunnen bereiken. Dit leidt ertoe dat in Libië nog steeds duizenden vluchtelingen en migranten in vreselijke omstandigheden in gevangnissen zitten. Welk mensenrecht wordt hier mogelijk geschonden?

a. Recht op toegang tot asiel

b. Recht om niet mishandeld te worden

c. Recht op internationale bescherming

Mogelijk alle drie. Iedereen heeft het recht om in een ander land asiel te zoeken en beschermd te worden tegen vervolging. Dit staat in artikel 14 van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens (UVRM) en in artikel 18 van het EU-Grondrechtenhandvest. Asielzoekers hebben dus recht op toegang tot een eerlijke, individueel beoordeelde asielprocedure. Dat kan niet als ze aan de grens worden tegengehouden. Staten hebben de plicht om wrede, onmenselijke of onterende behandeling of bestraffing te voorkomen.

Vraag 10) Waarom nemen vluchtelingen niet gewoon het vliegtuig naar Europa?

a. Ze hebben geen geldig paspoort, dus de douane weigert ze.

b. Luchtvaartmaatschappijen houden ze tegen.

c. Ze kunnen het ticket niet betalen.

Luchtvaartmaatschappijen zijn bang dat ze een boete krijgen als ze economische migranten aan boord nemen. Volgens een EU-richtlijn moeten ze namelijk de kosten van het vervoer terugbetalen als ze iemand zonder een visum naar de EU brengen en deze persoon geen vluchteling blijkt te zijn. De luchtvaartmaatschappijen nemen daarom geen risico en weigeren iedereen zonder visum, hoewel ze échte vluchtelingen wel zouden mogen meenemen.

Vraag 11) Geluidsfragment BBC.

In 2018 zijn 2.262 migranten verdronken of vermist geraakt tijdens hun poging de Middellandse Zee over te steken. Amnesty vindt dat deze tragedie voorkomen kan worden. Hoe?

a. Alle grenzen open.

b. Verbeteren opvang en toekomstperspectief in de regio.

c. Veilige en legale routes voor vluchtelingen.

95 Procent van de Syrische vluchtelingen wordt opgevangen in vijf omringende landen. Die landen kunnen dat niet aan: er is een groot tekort aan werk, onderwijs, voedsel. Vluchtelingen krijgen daardoor vaak niet de hulp die ze nodig hebben. Dat komt ook door geldgebrek bij de VN-hulpprogramma's, omdat de internationale gemeenschap er te weinig geld naar overmaakt. Door de uitzichtloze situatie in de regio reizen vluchtelingen door naar Europa.

Veilige en legale routes zorgen ervoor dat vluchtelingen niet hun leven op het spel hoeven te zetten om naar Europa te komen. Zo kunnen extra kwetsbare vluchtelingen, die bijvoorbeeld gezondheidsproblemen hebben of in het opvangland niet veilig zijn, via het hervestigingsprogramma van de UNHCR op uitnodiging naar Europa komen. Europa moet volgens Amnesty veel meer hervestigingsplekken aanbieden. Ook moeten EU-landen humanitaire visa afgeven en familiehereniging toestaan. Dan kunnen vluchtelingen gewoon het vliegtuig naar Europa nemen.

Landen hebben in principe het recht zelf te bepalen wie het land binnenkomt. Amnesty heeft geen oordeel over het al dan niet openstellen van grenzen. Wel moeten asielzoekers altijd een aanvraag kunnen doen om als vluchteling erkend te worden.

Vraag 12) Welk land vangt relatief de meeste vluchtelingen op (in verhouding met het eigen inwonersaantal)?

a. Duitsland

b. Turkije

c. Libanon

Libanon brengt naar verhouding de meeste vluchtelingen onder – 1 op de 6 mensen is er vluchteling. Jordanië volgt met 1 op de 14 mensen, Turkije is derde met 1 op de 22.

AMNESTY INTERNATIONAL

Postbus 1968

1000 BZ Amsterdam

T (020) 626 44 36

www.amnesty.nl